

19.11.2020 Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy Wobec Dzieci

Z badań fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wynika, iż w czasie pandemii:

- 27% dzieci i młodzieży doświadczyło krzywdzenia
- 11% doświadczyło przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej
- 10% doświadczyło wykorzystywania seksualnego.
- 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji.

Te dane są zatrważające.

Przyjrzyjmy się bliżej temu czym jest przemoc/krzywdzenie i jakie są ich najczęstsze formy

Według Gill'a **krzywdzenie dzieci** to każde działanie lub bezczynność jednostek, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który deprywuje równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój.

Rozróżniamy następujące rodzaje przemocy wobec dzieci:

Przemoc fizyczna to wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp. Przemocą będzie również bicie dziecka np.: „dla jego dobra”, „żeby się lepiej uczył”, „żeby posprzątał”. To znaczy, że nawet, jeśli za zadaniem bólu kryje się intencja wsparcia lub przyspieszenia rozwoju dziecka mamy do czynienia z przemocą

Wykorzystanie seksualne to każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykanie miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego, itp. Ważna jest tu zwłaszcza intencja zaspokojenia własnych potrzeb sprawcy bez uwzględniania potrzeb i możliwości ofiary.

Przemoc emocjonalna to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy, nieposzanowanie granic prywatności, itp. Szczególnie trwałe ślady pozostawia po sobie przemoc ze strony osób ważnych dla rozwoju dziecka, zwłaszcza rodziców. O ile dzieci i młodzież dość szybko zdają sobie sprawę z odrębności fizycznej od rodziców, o tyle emocjonalnie są z nimi tożsame przez wiele lat. Krzywda płynąca z ich strony ma więc wielki wpływ na utrudnione formowanie się jego relacji z innymi ludźmi, obrazu siebie i wreszcie osobowości.

Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski. Dziecko zaniedbywane nie odbierając od ważnych dla siebie ludzi dostatecznej ilości sygnałów o ważności swoich potrzeb uczy się, że nie jest ważne i cenne. W ślad za tym mogą iść dwojaki strategie zaradcze: wiara, że tak jest naprawdę i stopniowe wycofywanie się z wszelkiej aktywności lub uciążliwa dla otoczenia walka o dostrzeżenie (tzw. „lepkość”, agresywność lub „dziwność”).

Co zrobić jeśli jesteś ofiarą przemocy?

Najważniejsze byś się nie wstydził(a). To nie jest Twoja wina, że jesteś krzywdzony(a). Poszukaj w swoim otoczeniu dorosłej osoby, której ufasz i porozmawiaj z nią o swojej sytuacji. Może to być ktoś z rodziny bądź jakaś inna ważna dla Ciebie osoba dorosła. Jeśli z jakiś powodów nie chcesz się z nimi podzielić swoją sytuacją pamiętaj, że mogą Ci pomóc pedagog lub psycholog szkolny. Jeśli chcesz możesz również zadzwonić po pomoc na infolinię

- **116 111** bezpłatny Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
- **800 120 002** Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia”
- **800 120 226** Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jest wiele historii dzieci i młodzieży doświadczających przemocy

Możesz zobaczyć historię Jaśka https://www.youtube.com/watch?v=BIXcyG_bFNY

Są to trudne sytuacje. Jednakże z każdej można znaleźć wyjście. Trzeba tylko porozmawiać szczerze z życzliwym dorosłym o swojej sytuacji. Na pewno uda się znaleźć rozwiązanie.

Pamiętajmy o tym, że 1 sierpnia 2010 roku wszedł w życie art. 96 prim **Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego**, który zakazał stosowania kar cielesnych. Tymczasem według policyjnych raportów np. w 2017 roku ofiarami przemocy wśród najbliższych stało się blisko 13,5 tys. dzieci.

Konwencja o Prawach Dziecka

Podstawowym dokumentem międzynarodowym dotyczącym praw dziecka jest Konwencja praw dziecka uchwalona przez ONZ w 1989r., ratyfikowana przez Polskę w 1991r.

Prawo do życia i rozwoju - oznacza, że nikogo nie wolno pozbawiać dziecko życia, a dorośli muszą stworzyć dziecku warunki do prawidłowego rozwoju.

Prawo do życia bez przemocy i poniżania - oznacza, że bicie, znęcanie się i okrutne traktowanie dziecka są niedopuszczalne i karalne.

Prawo do wychowania w rodzinie - oznacza, że nikomu nie wolno zabrać dziecka od rodziców, chyba, że z bardzo ważnych powodów; gdyby zdarzyło się, że rodzice będą osobno, dziecko ma prawo do kontaktów z obojgiem rodziców.

Prawo do wypowiedzi - oznacza, że w ważnych sprawach dotyczących dziecka może ono wygłosić swoje zdanie, opinie, oświadczyć własną wolę.

Prawo do stowarzyszenia - oznacza, że dziecko może należeć do organizacji młodzieżowych, a jeżeli ma 16 lat samodzielnie decyduje o swojej przynależności.

Prawo do swobody myśli, sumienia i religii - oznacza, że gdy dziecko jest wystarczająco świadome, samo decyduje o swoim światopoglądzie, wcześniej jedynie rodzice mają prawo nim kierować.

Prawo do nauki - oznacza, że dziecko może uczyć się tak długo, jak pozwalają na to jego zdolności, jeżeli ma 6 lat możesz rozpocząć naukę w klasie "O", pracować może gdy skończy 15 lat.

Prawo do tożsamości - oznacza, że dziecko musi mieć nazwisko, obywatelstwo, poznać swoje pochodzenie, mając 13 lat musi być pytane o zgodę, gdyby miało zostać adoptowane, a także gdyby miało mieć zmienione nazwisko.

Prawo do informacji - oznacza, że dziecko powinno poznać swoje prawa, powinno mieć dostęp do różnych źródeł wiedzy.

Prawo do prywatności - oznacza, że dziecko może dysponować własnymi rzeczami, ma prawo do tajemnicy korespondencji, nikomu nie wolno bez ważnych powodów wkraczać w jego sprawy osobiste i rodzinne.

Korczakowskie prawa dziecka

1. Prawo do radości.
2. Prawo do wyrażania swoich myśli i uczuć.
3. Prawo do szacunki.
4. Prawo do nauki przez zabawę i bycie sobą.
5. Prawo do niepowodzeń i łez.
6. Prawo do własności.
7. Prawo do bycia sobą.
8. Prawo do niewiedzy.
9. Prawo do upadków.
10. Prawo do tajemnicy.

*„Niech się wreszcie każdy dowie i rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek, tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni, którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić, spisali dla was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta spróbujcie dobrze zapamiętać.
Tak się w wiersze poukładały prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały najlepiej, jak umiecie.”*

Wszelkie zachowania przemocowe są niedopuszczalne. Warto podkreślić kwestię – to sprawca jest winny przemocy, nie dziecko. Nie można je obwiniać, że zachowało się w sposób niedopuszczalny, niejako prowokując sprawcę.

Wartościowy materiał dotyczący przemocy domowej, możesz zobaczyć pod linkiem:

<https://www.swps.pl/strefa-psyche/blog/relacje/20912-przemoc-domowa-moze-dotknac-kazdego-jak-reagowac>